

Üretici isyan etti: 'Bu işin içinde olmasam kendime gömlek pantolon almam, alacak gücüm yok'

Türkiye'de gömlek üretiminin önemli merkezlerinden İzmir'de girdi maliyetlerinin fazlalığı ve yüksek enflasyon nedeniyle ciddi bir kriz yaşanıyor. Üreticiler fiyatların bir yılda dörde katlandığını ve 6 ayda 3 kez zam yapıldığını vurgulayarak daha önce böyle bir dönem yaşanmadığına dikkat çektiler.

A A A

ANKA

11 Temmuz 2022 Pazartesi, 12:45

Abone Ol

Google News

İzmir'de özellikle gömlek, gelinlik ve pantolon gibi tekstil ürünlerinin nabzının tutulduğu Mimar Kemalettin Caddesi'ndeki toptancı ve üreticiler, piyasa koşullarından dertli.

Fiyatların bir yılda dörde katlandığını vurgulayan gömlek üreticisi Muzaffer Altınsöz, "Perakendedeki bir gömlek yaklaşık 350- 400 TL bandında gidiyor. Yani insanlar bu asgari ücretle, bu maaşla nasıl bir gömlek alacak? Bir pantolon 700- 800 lira. Yani ben bu işin içerisinde olmasam pantolon, gömlek alamam. Alacak gücüm yok" dedi.

Bu yıl zorlandıkları kadar hiçbir yıl zorlanmadıklarını kaydeden Ramazan Altınpınar ise "Kumaş tedarik ederken ilk önce biz bir şok yaşıyoruz. Sonra ürünü ayağa kaldırıp mağazaya getirdiğimizde müşteri fiyatları öğrendiğinde onlar da ikinci şoku yaşıyorlar" dedi.

"KUMAŞIN METRESİ 4 KATA YAKIN ARTTI"

18 yıldır gömlek işiyle uğraştığını anlatan İlkay Kurdaş, eskiden fabrikalardan çok uzun vadelerle kumaş alabildiklerini ancak son dönemde piyasadaki dengesizlik ve belirsizlik nedeniyle peşine dönüldüğünü söyledi. Fiyatlarda aşırı bir yükseliş olduğunu belirten Kuydaş, "Bizim geçen yıl aldığımız en pahalı kumaşın metresi 20 lira civarındaydı. Ama şu an 70 liraya dayandı. Hesaplar ortada yani. Bunun yanı sıra işçiliğe de yüzde 100'ün üzerinde zam geldi. Bu da otomatikman satılan ürünlere yansıyor. 60-70 liralara satılan en pahalı ürün 160-170 liraya geldi" dedi.

"MÜŞTERİYE FİYAT VERMEKTEN ÇEKİNİR OLDUK"

Kuydaş, gömlek fiyatlarının ise geçen yıla oranla yüzde 80 ile 120 arasında arttığını vurgularken şöyle devam etti:

"Şu anda gömlek fiyatımız 130-170 lira arasında. Bire bir ilişkilerimizle sattığımız bir ürün. Fakat o kadar yükseldi ki fiyatlar, müşteriye fiyat vermekte çekinir olduk. Yani maliyetler ortada ama çekinerek fiyat söylüyoruz. Şu anda takım elbiseden daha zordur tek parça gömlek. Çünkü takım elbise daha hızlı ve daha fabrikasyon çıkıyor. Fakat bizim atölyelerde gömlek en az 60 kişinin elinden geçiyor. Yani bunun kesiminden tutun yan dikişi, yakası, manşeti derken en az 40- 50 hatta 60 kişinin elinden geçiyor.

Doğalgazın, elektriğin pahalı oluşundan dolayı inanın eskiden yılda bir kez ya da iki kez zam yapardık fakat biz şu an **altıncı ayda üçüncü zammı yaptık**. Gömlek fiyatları 80-100 lira perakende satılırken geçen yıl, bu yılki fiyat politikası 300 lira. Bir anda çok yükseldi. Bunu alan da orta tabaka. 100 liradan 300 liraya çıkarınca fahiş fiyat gibi gözüküyor. Ama AVM'lere ya da marka bazına gittiğiniz zaman daha pahalı"

"ESKİDEN BİR YILLIK FİYAT BELİRLERDİK, ŞİMDİ 2- 3 AYLA SINIRLI"

Bir başka gömlek üreticisi Ahmet Sarıtaş ise şunları söyledi:

"Girdi maliyetleri sürekli artıyor. Elektriğe gelen zamlar, doğalgaza gelen zamlar, işçiliğe gelen zamlar. Daha önce biz atölyelerle sene başında oturur fiyatta anlaşırdık, bu sene sonuna kadar giderdi. **Ama şu anda bu anlaşmalar 2-3 ayla sınırlı**. Şimdi bu asgari ücretin artışından dolayı tekrar bir konuşma olacak gibi gözüküyor. Artık TL ile hiç kumaş almıyoruz. Şimdi artık döviz bazlı kumaşlar var. Kumaşları dolar üzerinden alıyorsak dolar üzerinden zam geliyor. Bütün sıkıntı bu. Maliyetlerimiz çok artıyor. Bu sefer de fiyatlar çok yükseliyor. Gömleği satar mıyız satamaz mıyız diye korku içine giriyoruz. Geçen yıl 52 TL ye sattığımız gömlek bu yıl 152 TL... Ama bu fiyattan satmakta bize para kazandırmıyor."

"KÖRFEZ SAVAŞINDA BİLE BÖYLE SIKINTI YAŞAMADIK"

35 yıldır gömlek sektöründe yer aldığını anlatan Muzaffer Altınsöz, "İnanılmaz seviyede ekonomik sıkıntı yaşıyoruz. Daha önce Körfez savaşları gördük, devalüasyonlar, Tansu Çiller dönemi yaşadık. Ama bu kadar büyük sorun yaşadığımızı hatırlamıyorum. Bugünkü fiyatlara bakıldığında bire üç, bire dört katlanma var. Ama bizdeki sıkıntı fiyatların artması ve işçilerin düşük maaşı. Bu dengelenmediği sürece bu hep böyle kötüye gidecek" diye konuştu.

"İŞİN İÇİNDE OLMASAM KENDİME PANTOLON, GÖMLEK ALAMAM"

Altınsöz, maliyetlerin de dörde, beşe katlandığını belirtirken, şöyle devam etti:

"Şu an perakendedeki bir gömlek yaklaşık 350- 400 lira bandında gidiyor. Yani insanlar bu asgari ücretle, bu maaşla nasıl bir gömlek alacak. Bir pantolon 700-800 lira. Yani ben bu işin içerisinde olmasam pantolon gömlek alamam. Yani alacak gücüm yok. Çoluk var, çocuk var. Çocuklar üniversiteye gidiyor. Evler kira. Hangi parayla alacağız? Birikim yok. Bu şartlarda nasıl mücadele edeceğiz? Biz sadece çalışıyoruz. Aldığımız maaşla geçinmeye çalışıyoruz.

Bir kalıp peynir 100- 110 lira, o da bir hafta sürüyor ya da sürmüyor. Bu sadece bir peynir. Yağ, peynir, pirinç, makarna... İnsanların en kolay doyum şekli makarnaydı. Şu an makarnayı almakta bile zorlanıyor insanlar. Ne yiyecek bu insanlar? Biri çıksın da söylesin! Bu insanlar bunu yesin desin, biz de bilelim. Bu maliyetler hep yükseliyor ama bu insanlar nereye kadar gidecek. Asgari ücrete yapılan ara zamlar hiçbir zaman kimseyi tatmin etmez. Çünkü ona zam yapıldığı sürece tekrar diğer ürünlere de zam yapılıyor. Değişen bir şey olmuyor ki. **3 koyuyorlar 5 alıyorlar. 5 koyuyorlar 10 alıyorlar.** Bu nasıl dengelenecek. Elektrik, benzin ve dolar düşmediği sürece bu ekonominin düzelmeye şansı yok."

"BİZ KUMAŞ ALIRKEN BİRİNCİ ŞOKU, MÜŞTERİ FİYATI ÖĞRENİNCE İKİNCİ ŞOKU YAŞIYOR"

Bir diğer gömlek üreticisi Ramazan Altınpınar ise şunları söyledi:

"15 yıldır bu sektörün içerisindeyim. Babadan devraldık. Çok yıllar etkilendik ama hiç bu kadar zorlandığımızı hatırlamıyoruz. Her yeni aldığımız kumaşın fiyatı bir öncekine göre değişiyor. Maliyetlerde sapmalar çok fazla. Bütün ödemeler dolara dönmüş. Sattığımızın yerine yenisini koyamıyoruz. Fason bulamıyoruz, müşteri tedarikinde sıkıntı yaşıyoruz. Yani bu yıl zorlandığımız kadar hiçbir yıl zorlanmadık. Tişörtler şu an da toptan 70 lira civarında, gömlekler 90 lira ile 110 lira arasında. Geçen yıl tişörtler 20-25 lira, gömlekler de 40-50 lira arasındaydı. 2- 2,5 kat arasında zam var bu yıl.

Kar marjımız da düştü. Fiyatlar bu şekilde arttı ama geçen yıllarda **yüzde 15** kazanırken, bu yıl çoğu ürünlerde **yüzde 10'**u bile göremiyoruz. Kalitede de bir düşüklük oluyor tabii ki mecburen. Çünkü iş gücü de azaldı. Eskisi gibi iş gücü de yok. Mecbur bulabildiğimiz yerlerde ürünlerimizi ayağa kaldırmaya çalışıyoruz. Tabii herkes hayretler içerisinde. Biz önce o şoku kumaşçıda yaşıyoruz. Kumaş tedarik ederken ilk önce biz bir şok yaşıyoruz. Sonra ürünü ayağa kaldırıp mağazaya getirdiğimizde müşteri fiyatları öğrendiğinde onlar da ikinci şoku yaşıyorlar. Alışmaya çalışıyoruz fiyatlara."